

Sygn. akt VIII U 2061/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2019 r. w Gliwicach

sprawy G. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania G. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 maja 2018r. **nr** (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poczynając od 1 kwietnia 2018 roku.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 2061/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 maja 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. podtrzymał w stosunku do ubezpieczonego G. K. treść decyzji odmownej z 8 września 2016r. dotyczącej przeliczenia podstawy wymiaru zgodnie z art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że brak podstaw do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art.22 ustawy emerytalnej, ponieważ ubezpieczony w latach 1964 – 1974 nie pracował za granicą.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej uchylecia i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, ewentualnie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że domaga się przeliczenia świadczenia na podstawie art.110a ustawy emerytalnej po uprzednim odtworzeniu wynagrodzeń z lat 1966 – 1979 przed Sądem, a także przyjęciu wynagrodzeń z lat 1988 i 1989.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony G. K. urodzony (...) jest uprawniony do emerytury górniczej od 11 maja 1989r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu od lipca 1989 do czerwca 1990.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 393,71% i został ograniczony do 250%.

W dniu 30 grudnia 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej i organ rentowy decyzją z 25 stycznia 2016r. odmówił wnioskowanego przeliczenia, ponieważ ubezpieczony nie wskazał wynagrodzeń przypadających w całości lub w części po przyznaniu emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z ostatniego 20 - lecia przypadającego przed rokiem złożenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury lub dowolnie wybranych 20 lat kalendarzowych, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury.

W dniu 6 września 2016r. ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przeliczenie świadczenia w trybie art.110a ustawy emerytalnej przedkładając zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1980 – 1990 z 19 lipca 2016r. oraz pismo (...) S.A., że w zasobach archiwalnych brak jest dokumentacji płacowej sprzed 1980r.

Decyzją z 8 września 2016r. organ rentowy odmówił ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, gdyż nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%, bo wyniósł 203,87%.

W dniu 17 kwietnia 2018r. ubezpieczony złożył odwołanie od decyzji z 8 września 2016r. i jednocześnie wniósł o przyjęcie do obliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej za lata 1964 – 1974 średniego zarobku dla danego stanowiska pracy w górnictwie, a nie najniższej średniej krajowej.

Pismo to organ rentowy potraktował jako wniosek i w jego rozpoznaniu wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony był zatrudniony:

1) od 4 marca 1964r. do 19 lipca 1978r. w KWK (...) na stanowiskach stażysty pod ziemią, nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią, sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią, sztygara oddziału wydobywczego pod ziemią, sztygara objazdowego górniczego pod ziemią, nadsztygara górniczego pod ziemią, kierownika robót górniczych pod ziemią, nadsztygara ds. obudowy i kierowania stropem pod ziemią,

2) od 20 lipca 1978r. do 31 sierpnia 1990r. w KWK (...) na stanowiskach kierownika robót górniczych pod ziemią i zawiadowcy ruchu pod ziemią.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent J. C., który dokonał odtworzenia zarobków ubezpieczonego za lata 1966 – 1979 i 1988, 1989

w oparciu o dane znajdujące się w aktach osobowych oraz obowiązujące przepisy płacowe, przy uwzględnieniu dodatków wynikających z przepisów branżowych, w tym dodatkowego wynagrodzenia z Karty Górnika, deputatu węglowego, dodatku za drugą i trzecią zmianę, przy przyjęciu, że praca była wykonywana po 1 tygodniu w każdym miesiącu, dodatku za pracę w 2 niedziele w miesiącu, Sąd ustalił, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy

wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego obliczony z wybranych 20 lat kalendarzowych, przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia po przyznaniu prawa do świadczenia, wynosi 358,69% i został obliczony z lat 1970 – 1989.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...) i KWK (...), opinii biegłego sądowego J. C. (k.43 – 61 akt).

Sąd podzielił opinię biegłego sądowego J. C., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, w tym z uwzględnieniem okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia przekracza 250%.

Organ rentowy nie składał żadnych merytorycznych zarzutów odnośnie sporządzonej w sprawie opinii, jedynie wskazywał na drobne błędy matematyczne w zakresie wynagrodzeń obliczonych z lat 1978 i 1979. Jednocześnie podniósł, że w sprawie odnośnie przeliczenia na podstawie art.110a ustawy emerytalnej powinien mieć zastosowanie najniższy wskaźnik większy niż 250%, to jest 273,09% obliczony z lat 1964 – 1990. Podnoszona przez organ rentowy okoliczność nie ma znaczenia dla rozpoznania sprawy, bowiem istotnym w tym przypadku jest, że nowo wyliczony wskaźnik przekracza 250%, z czym zgodził się organ rentowy, co pozwala na przeliczenie świadczenia w trybie art.110a ustawy emerytalnej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego G. K. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018r., poz.1270).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy

lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

Zdaniem Sądu w toku postępowania sądowego kwestia pobieranego wynagrodzenia musi być udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja dotycząca konkretnego pracownika stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym, a nie np. zeznania świadków, twierdzenia ubezpieczonego, gdy stosunek pracy ma charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007r. I UK 36/07, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent J. C. celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata zatrudnienia 1966 – 1979, 1988, 1989, a następnie wyczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury.

Z opinii biegłego wynika jednoznacznie, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, przekracza 250%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił skarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, poczynając od 1 kwietnia 2018r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku (zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

(-) sędzia Grażyna Łazowska